

K ZAMYŠLENÍ

Začíná advent.

Do listopadových plískanic a někdy do prvních sněhů, do krátkých dní a dlouhých temnot přichází Pán. Doba je těhotná očekáváním. Tak jako čekala dlouhá staletí, tak jako čekaly generace a generace lidí vlekcoucích břemeno dědictví Adamova, tak jako čekal vyvolený národ, čekáme.

Doléhá na nás každodenní trápení, doléhá na nás šed' a bezvýhlednost bezčasí, doléhá na nás bolest. Trápíme se nemocí těla i duše, slabostí vlastní a raněnými vztahy. Trápíme se pro svět, v němž působí struktury hříchu. Trápíme se na hranicích vlastní bezmoci. Každý nese své břímě s větší či menší mírou důvěry. Kdesi za obzorem začalo svítat. Čekáme.

Advent je dobou radosti a naděje. Co bylo zaseto ve skrytosti, už klíčí. Panna už přijala andělova slova a vydala se na cestu. Do času se prolamuje věčnost, do světa stvořeného vstupuje jeho Stvořitel. Přichází Pán.

Je tichý a diskrétní, přichází skromně a bez pompéznosti. Ale přichází s jistotou a nedá se zdržet. Jako tenkrát v Betlémě, tak i dnes přichází do chudoby, na periferie světa a periferie zájmů. Slovo se stává tělem v nepatrnosti. To nejdůležitější však je, že se Slovo skutečně stalo tělem.

Možná ho nejsme hodni – ale on přichází právě proto, že ho opravdu hodni nejsme. Slovo se vtěluje nikoli do světa, jaký by měl být, ale do světa, jaký skutečně je. Slovo bylo vyřčeno – nechejme se jím oslovit. Přichází Pán.

Do našich temnot a slepých uliček přichází Pán nových začátků, Pán nových řešení, Pán nové naděje, Pán nového života. Přichází Pán, aby povýšil služebníka. Přichází Láska, aby učila milovat. Přichází Život, aby přemohl umírání. Přichází Bůh, který se stal člověkem, aby se člověk stal Bohem.

P. Zdeněk Drštka

1. NEDĚLE ADVENTNÍ

Milí bratři a sestry, jsem Pánu Bohu a církvi stále vděčnější za liturgický rok, který nám všem přináší znovu a znovu konec určité etapy, a zase nový začátek, přičemž si máme být vědomi toho, že ty konce a začátky se nebudou opakovat do nekonečna, ale že tak jako pro naše osobní dějiny bude jeden konec roku a začátek nového poslední, tak i ty velké dějiny světa nekonečné nebudou – i pro ně nastane onen den, kdy svět v té podobě, jak ho známe, skončí. Právě o tom je evangelium 1. neděle adventní. Kdyby nám o tom vyprávěl někdo jiný, než Ježíš Kristus, nemuseli bychom to brát příliš vážně, ale jeho slovo je slovo, které nepomine.

Liturgický rok bychom ve svých osobních dějinách neměli brát jako kruh, jako poškozenou gramofonovou desku, která padá stále do stejné drážky a hraje kolem dokola to stejné, ale spíše jako spirálu, kterou nám nabízí Pán, abychom skutečnosti víry, byť už jsme je prožili vícekrát, prožili letos o úroveň výše než loni, nebo abychom se do Božích tajemství ponořili hlouběji než kdykoli před tím. Člověk je přece bytost dynamická, buď rosteme, a náš vztah s Bohem je stále krásnější, nebo stagnujeme, či dokonce upadáme – a náš vztah k Bohu se ochlazuje. Kéž by se nás týkala vždy ta varianta první.

Ale vraťme se k adventu – to slovo, jak všichni dobře víme, znamená příchod. A v podstatě můžeme mluvit o příchodu trojím. O tom historickém, který byl před dvěma tisíci lety v Betlémě, o něm je ta střední a finální část adventní doby; pak o tom, který teprve bude na konci časů, víme o něm z úst Kristových; a připomíná nám jej začátek adventu, a konečně, pro nás nejdůležitější je ten příchod neustále aktuální – ono „dnes“, které jediné máme v rukou, které buď využijeme, naplníme – anebo nenapravitelně promarníme. Přečtete-li Benedikt XVI.: „Bůh přichází, aby byl s námi v jakékoliv situaci; přichází, aby přebýval mezi námi, aby žil s námi a v nás; přichází odstranit vzdálenosti, které nás rozdělují a oddělují; přichází, aby nás smířil se sebou a navzájem mezi sebou. Přichází do dějin lidstva, aby klepal na dveře každého muže a každé ženy dobré vůle, aby dal jednotlivcům, rodinám i národům dar bratrství, svornosti a pokoje. Proto je advent především časem naděje.“

Stojí však za to, zamyslet se i nad adventem, příchodem Boha na konci časů, v hodině posledního soudu, jak jsme o tom slyšeli v dnešním evangeliu. Ta chvíle jednou přijde, přijde nečekaně, uprostřed běžného života, jak jsme slyšeli, a jediným rozumným postojem k němu je bdělost. To je připravenost na setkání s Pánem, jako by k tomu mělo dojít dnes. Jednou se ptali Dona Boska v průběhu jeho hry s chlapci, co by dělal, kdyby se dověděl, že má být za chvíli konec světa. Světec odpověděl: „Pokračoval bych ve hře.“ Byl připraven, byl bdělý.

Obraz posledního soudu není především děsivý, je obrazem naděje, pro nás snad dokonce rozhodujícím obrazem naděje. Bůh je spravedlnost a zjednává spravedlnost. To je naše útěcha a naděje. Ale v jeho spravedlnosti je zároveň milost, jak víme z pohledu na Krista ukřižovaného a vzkříšeného. Je třeba vidět obojí – spravedlnost i milost – v jejich správném vnitřním spojení. Milost nevylučuje spravedlnost, nedělá z bezpráví právo ani není gumou, která vše vymaže, takže by bylo nakonec zcela lhostejné, co a jak kdo na zemi vykonal. Známe to velké podobenství o posledním soudu u sv. Matouše, v němž se láska stává kritériem konečného rozhodnutí ohledně hodnoty nebo bezcennosti určitého lidského života. Ježíš se ztotožňuje s potřebnými: s hladovějícími, žiznícími, cizinci, nahými, nemocnými, vězněnými. „Cokoli jste učinili pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali.“ Láska k Bohu a láska k bližnímu se vzájemně prolínají, protože v tom nejmenším se setkávám se samotným Ježíšem a v Ježíši se setkáváme s Bohem. Adventní očekávání znamená život před tváří Soudce a přípravu světa i nás samotných na spravedlnost.

V určitém smyslu Pán chce skrze nás lidi stále přicházet na zemi. Klepe na dveře našeho srdce: Jsi ochoten mi dát své tělo, svůj čas a svůj život. Je to hlas Pána, který chce vstoupit i do naší doby, chce vstoupit skrze nás do života dnešních lidí. Hledá živý příbytek, totiž náš osobní život. To je příchod Páně a tomu se chceme v době adventní novým způsobem učit: ať Pán přijde také skrze

nás. Bůh nám dal skvělý příklad – Pannu Marii – ona je hvězdou adventu, ona nám ukazuje cestu. Amen.

Pramen Fermenta

SLOVO K DĚTEM

Člověka odjakživa zajímá, kdy bude konec světa. „Budou znamení na slunci, měsíci...“ Namítnete: „Ale to je příliš široký pojem.“ A máte pravdu. Jeruzalém byl už několikrát vojsky obklíčen a znamení na slunci, měsíci i hvězdách jako i zde na zemi byla mnohokrát. A Země – tato „malá modrá planeta“, je zde stále. Ale není potřeba se přehnaně strachovat. Ježíš v evangeliu říká: „Vzpřimte se a zdvihněte hlavy. To se přiblížilo vaše vykoupení.“

Ptal ses mne, co si o druhém příchodu Pána myslím a zda se ho bojím. Ano, i já prožívám určitou míru obav, jak před Pánem obstojím. Zním své nedostatky a pochybení a Bůh je zná ještě lépe. Ale snažím se s očima upřenýma na Něho žít podle Jeho vůle.

Očekávání konce světa bychom měli tedy opustit jako zbytečný časový přepych. Očekávejme raději svůj vlastní konec aktivním způsobem. Takovým, který se líbí Pánu Bohu – službou Bohu a bližnímu. Rozdávejme dobro a krásu, kterou čerpáme z Boží dobroty a krásy.

Vše, co máme vědět, víme nebo můžeme z evangelií čerpat. Proto především bychom měli slyšet a pamatovat si poslední větu dnešního evangelia: „Bděte a modlete se, abyste mohli tomu, co se má stát uniknout, a obstát před Synem člověka.“

2. NEDĚLE ADVENTNÍ

Milí bratři a sestry,

v dnešním Božím slově se – mimo druhé čtení – všude zmiňují obrazy krajiny. V prvním čtení *„Bůh rozkázal snížit každou vysokou horu, odvěké pahorky, a vyplnit údolí na rovnou zemi“*, žalmista zase prosí Hospodina, aby změnil náš osud, jako se *mění údolí na jihu země* (tedy v období dešťů, kdy se pouštní vádí na chvíli změní v potok). A nakonec v evangeliu vyzývá svatý Jan Křtitel k vyrovnání stezek, aby mohl přijít Pán.

V těchto slovech můžeme vidět zobrazení lidské duše právě jako krajiny, jako světa v malém. Souvislost je jasná také ve chvíli, kdy si uvědomíme, jak na nás působí například pohled na širé moře nebo na horský hřeben – že krajina nějak naše nitro oslovuje, že působí určitou náladu, všechno to, co zvláště citlivě vnímají umělci. Projevuje se zde jakási spřízněnost mezi tím, co vidíme, a tím, co vnímáme uvnitř sebe, příbuzenství mezi vnější a vnitřní krajinou.

Dnešní Boží slovo tuto vnitřní krajinu popisuje jako místo setkání Boha s člověkem, ke kterému je nutno dojít po připravené cestě. Cesta vede oběma směry – v prvním čtení Hospodin rozkázal upravit krajinu tak, aby *Izrael krácel bezpečně k Boží slávě*. V evangeliu je tomu naopak – Jan Křtitel vyzývá k připravení cesty, protože přijde Pán.

A tato cesta má být co nejpřímější a nejkratší. Hory a údolí, hrboly na cestě a všechny ostatní překážky jsou obrazy překážek našeho duchovního života. Všeho, co nám ubírá sílu, co cestu prodlužuje, co nás nutí ke zbytečným zacházkám a co nám brání na cestě vidět horizont. Jistě nám při slově hory přijde na mysl naše pýcha a soběstačnost, pocit, že Boha vlastně nepotřebuji - a při slově údolí zase ono údolí šeré smrti, o kterém zpívá žalm 23 - obraz zoufalství někoho, kdo nezvládá život, kdo kvůli svému trápení pochybuje o Boží dobrotě a smyslu všeho.

Svatý Jan Křtitel nás dnes důrazně žádá, abychom toto vše srovnali se zemí a přichystali tak cestu k setkání s přicházejícím Ježíšem. Jenže právě v obrazech hor a údolí se naprosto jasně projevuje velikost tohoto úkolu, která nám může vzít odvahu. Je to cosi, co je daleko nad naše síly. Pokud si odmyslíme megalomanské zásahy do krajiny, které se dějí v poslední době v Číně, kdo by mohl zasypat údolí nebo srovnat horu? Každý, kdo se svými vnitřními horami a údolími bojuje, nakonec zjistí, že to není dost dobře možné. Léta se snažíme překonat své chyby, tušíme, že kdyby nám nebránilo to či ono, budeme Bohu mnohem blíže, budeme mít pevnější víru a dokonalejší lásku, budeme o něco svatější. A ono pořád nic.

Jenže nejde o to, jestli se nám to může dokonale podařit nebo ne. Jde o snahu stále znovu se do tohoto díla pouštět. To, co můžeme k Bohu ujit my, je nepatrný zlomeček cesty, zbytek musí ujit On. On musí vyrovnat hory a údolí – a víme, že přichází i hornatou krajinou, protože po setkání s člověkem touží. Ale tím, že jdeme a že se snažíme srovnávat cestu i my, mu dokazujeme, že je stále přítomná také naše touha po setkání.

P. Jiří Bůžek

SLOVO K DĚTEM

Řekl jsi: „Jestli zde Kristus nebyl, nemůže ani znovu přijít.“ O příchodu Spasitele víme jednak z židovských pramenů – například z Talmudu nebo od Josefa Flavia, ale i od římských autorů Plinia, Tacita a Suetonia.

Tím je prokázána historičnost Krista – že tu byl a že jeho ctižádostí nebylo svržení římské nadvlády nad Izraelem, ale zavedení nového celosvětového zřízení plynoucího z víry v jediného Boha a z lásky člověka k člověku. Jak můžeme vidět, katolické náboženství je téměř v celém svatě, ale jen jako učení, nikoli jako celosvětové zřízení. Toho zřejmě může být dosaženo až při druhém příchodu Ježíše Krista na zem – kdy mají vzniknout nová nebesa a nová země, „Nový Jeruzalém“.

Jan na poušti uslyšel Boží slovo. Byl uchvácen Duchem svatým a nemůže nic jiného dělat, než jít a hlásat křest pokání. Svět byl hříšný, jako i dnes je hříšný. Jan žije pokání, dává příklad a křtí vodou, aby lidem byly odpuštěny hříchy. Ti, kteří se dali od Jana pokřtít, dokázali pravdivě nahlédnout do své duše. A to je náš úkol pro tento adventní čas. Uvidět sebe samé pravdivě. Jak žiji? Líbí se to Bohu? Mám dobrý a pokojný spánek? O čem přemýšlím převážnou část dne?

Jestliže se nám podaří poctivě si odpovědět a navíc na svém jednání, chování a myšlení něco změnit, pak se nám začnou vyrovnávat naše stezky, zasypávat nerovnosti a vyznáním hříchů budeme mít otevřenou cestu, abychom uzřeli Boží spásu. S radostí a beze strachu.